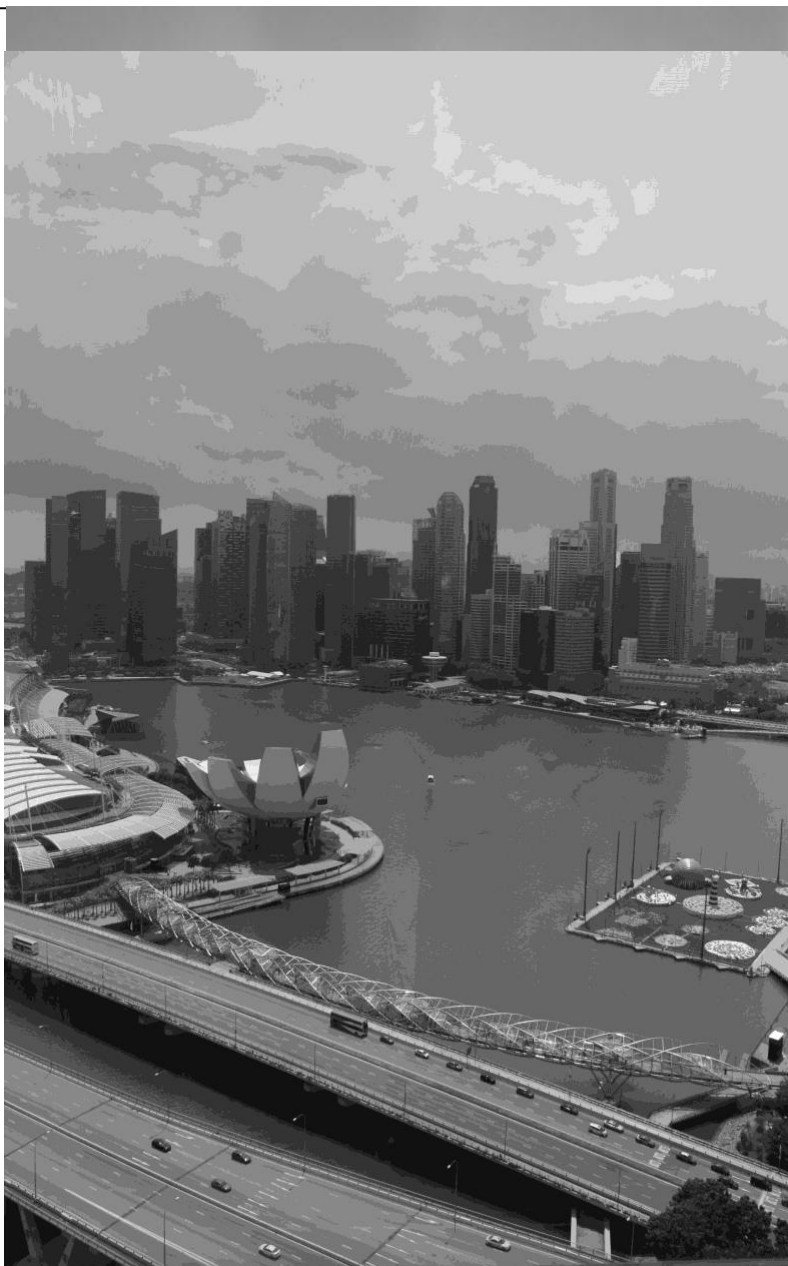

ISSN 2657-3326

MONITOR ASEAN

LUTY 2020

„Monitor ASEAN” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w państwach Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej, ze szczególnym naciskiem na działania Chin w regionie. Monitor opracował Mateusz Chatys – młodszy analityk Ośrodka Spraw Azjatyckich.

MONITOR ASEAN

LUTY 2020

I. STOSUNKI CHINY-ASEAN

1 lutego: chińska straż przybrzeżna systematycznie narusza wyłączne strefy ekonomiczne państw Azji Południowo-Wschodniej na Morzu Południowochińskim. Według ostatniego raportu amerykańskiego think-tanku Centrum Studiów Międzynarodowych i Strategicznych (CSIC), Chiny intensywnie wykorzystują bazy na sztucznych wyspach utworzonych na rafach Mischief, Subi i Fiery Cross, z których operują statki straży przybrzeżnej, naruszające wyłączne strefy ekonomiczne na Morzu Południowochińskim takich państw jak Malezja, Filipiny, Brunei, Wietnam i Indonezji.

1 lutego: Wietnam zawiesił wszystkie połączenia lotnicze z Chinami kontynentalnymi. Przedstawiciel administracji cywilnej awiacji Wietnamu - Trinh Quoc Tuan, poinformował o wstrzymaniu wszystkich lotów do i z Chin, ze względu na wprowadzenie dodatkowych środków zapobiegawczych, mających na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się koronawirusa.

3 lutego: chińskie wsparcie filipińskich projektów infrastrukturalnych spowolniło. Sekretarz ds. planowania socjoekonomicznego - Ernesto M. Pernia, poinformował, że Chiny spowolniły działania na rzecz wsparcie finansowego programu prezydenta Duterte - „Build, Build, Build”, mającego na celu rozbudowę infrastruktury kraju. Pernia dodał, że obie strony powinny wprowadzić formułę regularnych spotkań dwustronnych, które przyspieszyłyby współpracę w tym zakresie. W grudniu ubiegłego roku chiński ambasador na Filipinach Huang Xilian, zadeklarował utworzenie takiego mechanizmu w najbliższym czasie. Ernesto Pernia zwrócił uwagę, że dzięki działaniom Wspólnego Komitetu Filipiny-Japonia ds. Rozwoju Infrastruktury i Współpracy Gospodarczej od 2017 roku to Japonia jest największym źródłem pożyczek na filipińskie projekty infrastrukturalne. W planach jest już kolejne spotkanie wyznaczone na pierwszą połowę 2020 roku. Na przewlekłość procesu dotyczącego udzielania pożyczek ma

PREMIER

MALEZJI

ZŁOŻYŁ

REZYGNACJĘ

Mahathir Mohamad został premierem po wygranych wyborach w 2018 roku, przy czym obiecał przekazanie władzy Anwarowi Ibrahimowi, będącemu jednym z liderów koalicji Sojusz Nadziei. Przeciągające się podjęcie decyzji doprowadziło do rozłamu koalicji w wyniku czego Mahathir Mohamad złożył rezygnację Król po konsultacjach z liderami partii politycznych postanowił wybrać kandydata z największym poparciem - Muhyiddina Yassina.

również wpływ strona filipińska, która w 2016 roku wprowadziła szczegółowe procesy weryfikacyjne pożyczek udzielanych przez Chiny, żeby uniknąć niekorzystnych warunków.

3 lutego: prezydent Filipin wezwał obywateli do zaprzestania działań ksenofobicznych pod adresem Chińczyków. Rodrigo Duterte na konferencji prasowej, zorganizowanej w związku ze spotkaniem z agencjami w sprawie koronawirusa, wezwał obywateli do zaprzestania jakichkolwiek działań przeciwko ludności chińskiego pochodzenia. Wzrost negatywny nastrojów społecznych został wywołany pierwszą ofiarą śmiertelną zakażoną wirusem na Filipinach. Prezydent zapewnił wszystkich mieszkańców, iż sytuacja w kraju jest pod kontrolą. Natomiast chińska ambasada poinformowała, że nieustannie monitoruje sytuację na Filipinach i jest w stałym kontakcie z chińskimi agencjami w kraju, zajmującymi się zwalczaniem choroby. W ramach zaostrzenia środków ostrożności rząd w Manili rozszerzył zakaz wstępu do kraju na wszystkich cudzoziemców podróżujących z całego obszaru Chin.

3 lutego: filipińscy senatorowie po raz kolejny wyrażają obawy dotyczące chińskich wpływów w państwowej sieci energetycznej. Prezes państwowej sieci energetycznej (NGCP) - Anthony Almeda, na przesłuchaniu senackiej komisji ds. energii zeznał, że sieć była celem ponad 100 ataków hakerskich w ciągu ostatnich kilku tygodni. Od dłuższego czasu duże zaniepokojenie budzi również fakt, że Chiny są właścicielem 40% udziałów w NGCP, co może rodzić poważne zagrożenia dla bezpieczeństwa energetycznego kraju w trakcie wyborów lub potencjalnego konfliktu z Chinami. Senator Risa Hontiveros złożyła w tej sprawie wnioski o rozpoczęcie dochodzenia, dlatego komisja senacka zajęła się tą sprawą. Według dotychczasowych ustaleń wynika, że od 2009 roku nie przeprowadzono w NGCP żadnego zewnętrznego audytu, który umożliwiłby wgląd agencjom rządowym w sposób funkcjonowania NGCP. Hermogenes Esperon Jr., pełniący funkcję doradcy ds. bezpieczeństwa narodowego, również został przesłuchany przez komisję senacką. Wezwał on jednak do zachowania spokoju i niewprowadzania pochopnych zmian w funkcjonowaniu NGCP. Dodał też, że kiedy pełnił stanowisko szefa sztabu filipińskich sił zbrojnych powołał zespół ds. bezpieczeństwa cybernetycznego, którego zadaniem jest ochrona państwa ze strony zewnętrznych manipulatorów i hakerów.

4 lutego: Indonezja zapowiedziała tymczasowy zakaz importu żywych zwierząt z Chin w związku z koronawirusem. Minister gospodarki - Airlangga Hartarto, zapowiedział wprowadzenie zakazu importu żywych zwierząt z Chin, żeby uniemożliwić rozprzestrzenianie się koronawirusa. Dodał jednak, że zakaz nie obejmuje innych produktów takich jak czosnek czy owoce, które nie mogą być ogniskiem choroby. Ministerstwo handlu oszacowało, że w 2018 roku wartość importu żywych zwierząt z Chin osiągnęła wartość 348 tys. USD. Oprócz ograniczeń importowych wprowadzono również zakaz wstępu dla osób, które w ciągu ostatnich 14 dni przebywały w Chinach, a także wstrzymano loty do i z Chin. Rząd zachęcił linie lotnicze do zwiększenia połączeń z innymi państwami, które mogą być potencjalnymi celami podróży dla indonezyjskich turystów.

5 lutego: premier Kambodży przybył do Pekinu na znak solidarności z Chinami, objętych epidemią koronawirusa. Hun Sen podjął w ubiegłym miesiącu decyzję, żeby nie ewakuować 23 kambodżańskich studentów z prowincji Wuhan, co spotkało się z dużą krytyką w kraju. W związku z tym podjął decyzję o wizycie w prowincji, gdzie wykryto ognisko koronawirusa, ale chiński rząd nie wyraził na to zgody, dlatego premier przybył do Pekinu, gdzie spotkał się między innymi z prezydentem i premierem ChRL.

5 lutego: Tajlandia przeciwstawiła się chińskim planom pogłębienia rzeki Mekong. Tajski rząd sprzeciwił się planom Pekinu, polegającym na pogłębieniu koryta rzeki Mekong w północnej Tajlandii na odcinku 94 km. Plan spotkał się z licznymi protestami społecznymi i ekologów, których zdaniem Mekong jest najbardziej bioróżnorodnym środowiskiem rzeczonym po Amazonce. Pogłębienie rzeki umożliwiłoby korzystanie z niej większych statków transportowych, dzięki czemu powstałby korytarz gospodarczy łączący chińską prowincję Yunnan ze wszystkimi państwami regionu wzdłuż Mekongu.

11 lutego: Chiny zostały największym źródłem towarów importowanych przez Filipiny w grudniu 2019 roku. Filipiński urząd statystyczny poinformował, że w grudniu największy udział w imporcie miały Chiny z wartością 1,92 mld USD, co stanowiło 24,1% całkowitego importu. Na drugim miejscu uplasowała się Japonia z wartością dóbr o łącznej kwocie 749,65 mln USD, a następnie Korea Południowa 661,17 mln USD. Stany Zjednoczone znalazły się dopiero na czwartej pozycji z wynikiem 598,11 mln USD.

20 lutego: w Laosie odbyło się specjalne spotkanie ministrów spraw zagranicznych ASEAN-Chiny w sprawie epidemii koronawirusa. W Wientian zgromadzili się szefowie dyplomacji państw członkowskich ASEAN oraz przedstawiciel Chin Wang Yi. Spotkanie było koordynowane przez Wang Yi i ministra spraw zagranicznych Filipin Teodoro Locsin Jr (Filipiny są państwem koordynującym dialog Chiny-ASEAN), a głównym tematem rozmów była koordynacja działań służb medycznych w związku z epidemią koronawirusa, która wybuchła w chińskiej prowincji Wuhan. Wang Yi zapewnił, że sytuacja w Chinach została opanowana, a liczba wyleczonych przypadków cały czas rośnie. Przedstawiciele pozostałych państw wezwali do współpracy całego regionu, na rzecz jak najszybszego wygaszenia choroby.

21 lutego: Laos udzielił wsparcia Chinom w walce z koronawirusem. Premier Laosu - Thongloun Sisoulith i minister spraw zagranicznych Chin Wang Yi, wzięli udział w ceremonii przekazania środków pomocowych na rzecz walki z koronawirusem w Wientian. Stowarzyszenie przyjaźni Laos-Chiny przekazało Chinom 400 tys. USD oraz materiały medyczne o wartości 100 tys. USD na rzecz walki z epidemią w chińskiej prowincji Wuhan, na znak solidarności i przyjaźni.

21 lutego: wietnamski producent produktów mlecznych rozpocznie eksport do Chin. Firma Vinamilk, będąca jednym z największych przedsiębiorstw zajmujących się produkcją nabiału w Wietnamie rozpocznie eksport do Chin. Jest to druga firma z Wietnamu po TH Milk, która uzyskała odpowiednie pozwolenia.

22 lutego: piąte spotkanie ministrów spraw zagranicznych regionu Lancang-Mekong zakończyło się w Laosie deklaracją o kontynuacji współpracy. Ministrowie spraw zagranicznych regionu zobowiązali się do kontynuacji działań w duchu multilateralizmu opartego na ONZ i rozwoju handlu. Z zadowoleniem przyjęto chińską inicjatywę dotyczącą nowego międzynarodowego korytarza handlu lądowego i morskiego oraz zapowiedź realizacji pasa rozwoju gospodarczego Lancang-Mekong.

23 lutego: Chiny zobowiązały się do ścisłej współpracy z Filipinami na rzecz zwalczania przestępczości internetowej. Chińska ambasada na Filipinach wydała oświadczenie, zgodnie z którym oba państwa zintensyfikują wysiłki mające na celu ściganie przestępstw internetowych, a zwłaszcza oszustw telekomunikacyjnych, nielegalnego hazardu internetowego czy pranie brudnych pieniędzy, ale również innego rodzaju zagrożenia dla bezpieczeństwa, do których można zaliczyć porwania, nielegalne zatrudnienie, wymuszanie czy tortury. W celu zwalczania przestępstw związanych z oszustwami telekomunikacyjnymi o charakterze transgranicznym ambasada poinformowała, że chińskie ministerstwo bezpieczeństwa publicznego otrzymało listę obywateli chińskich podejrzanych o popełnienie długoterminowych przestępstw związanych z oszustwami telekomunikacyjnymi za granicą, którzy zostali zaklasyfikowani jako osoby, którym zabroniono opuszczania Chin. Paszporty tych osób zostały zablokowane i nie udzielono im pozwolenia na wyjazd na Filipiny.

25 lutego: wkrótce zostanie sfinalizowana umowa o wolnym handlu między Chinami i Kambodżą. W styczniu ubiegłego roku premierzy obu państw zainicjowali przygotowanie studium wykonalności umowy o wolnym handlu, która ma zwiększyć wymianę towarów i usług między państwami do kwoty 10 mld USD w 2023 roku. Pierwsza runda negocjacji odbyła się w Pekinie w dniach 20–21 stycznia, a przewodniczył jej minister handlu Sok Sopheap i zastępca ministra handlu Chin Ren Hongbin. Premier Hun Sen zapowiedział podpisanie umowy w listopadzie bieżącego roku podczas szczytu ASEAN-Europa, na którym będzie obecny chiński premier.

26 lutego: obywatelowi Chin i jego żonie grozi kara pozbawienia wolności w Singapurze za podanie fałszywych informacji o swoim pobycie. Obywatel Chin po powrocie z Wuhan do Singapuru podał nieprawdziwe informacje dotyczące swojego pobytu. Był zarażony koronawirusem w styczniu, ale udało mu się wyzdrowieć, natomiast jego żona została poddana kwarantannie. Małżeństwu grozi teraz kara pozbawienia wolności do sześciu miesięcy i/lub kara grzywny w wysokości 7150 USD.

26 lutego: premier Kambodży docenił zaangażowanie Chin w projekty infrastrukturalne realizowane w kraju. Podczas uroczystego otwarcia drogi krajowej nr 58, łączącej miasto Poipet w prowincji Banteay Meanchey z miastem Samrong w prowincji Oddar Meanchey, Hun Sen docenił wsparcie Pekinu w realizację projektów infrastrukturalnych w Kambodży. Budowę drogi rozpoczęto w 2015 roku, a jej całkowity koszt wyniósł 171 mln USD z czego 119 mln USD pokryły Chiny. Premier zwrócił jednak uwagę na wsparcie innych państw i instytucji. Japonia

przyczyniła się do budowy mostu Kizuna, który łączy miasto Kampong Cham w prowincji Tbong Khmum, most Tsubasa łączący Kandal i Prey Veng, a także pomogła przy budowie dróg krajowych 1 i 5. Docenił duży wkład Banku Światowego i Azjatyckiego Banku Rozwoju w modernizację infrastruktury Kambodży, a także Kori Południowej w budowę dróg krajowych 2, 22, 33 i 48.

29 lutego: Chiny i Kambodża zorganizują wspólne ćwiczenia wojskowe. Rzecznik chińskiej armii zapowiedział, iż w dniach 02.03-10.04.2020 żołnierze obu państw wezmą udział w manewrach wojskowych o kryptonimie „Złoty Smok 2020”. Rzecznik ministerstwa obrony ChRL dodał, że tegoroczne wydarzenie będzie się skupiało na działaniach antyterrorystycznych. Będzie to już czwarta edycja tego rodzaju ćwiczeń dwustronnych, a ze strony chińskiej weźmie w nich udział 265 żołnierzy.

II. POLITYKA W ASEAN

3 lutego: Malezja przekształci dwa samoloty towarowe w jednostki do monitorowania sytuacji na morzu. Szef malezyjskich sił powietrznych – generał Affendi Buang, poinformował o współpracy ze Stanami Zjednoczonymi, mającej na celu przebudowę dwóch samolotów transportowych typu CN-235 w jednostki przystosowane do patrolowania obszarów morskich. Prace nad samolotami zostaną wykonane w fabryce PT Dirgantara Indonesia znajdującej się na wyspie Jawa, natomiast niezbędne systemy do monitorowania zostaną zapewnione przez stronę amerykańską.

3 lutego: filipińska linia lotnicza zapowiada spadek zysków spowodowany epidemią koronawirusa. Największa w kraju komercyjna linia lotnicza Cebu Air przewiduje mniejsze zyski na koniec 2020 roku w granicach od 58,9 do 78,5 mln USD, będących wynikiem ograniczeniem połączeń lotniczych w związku z epidemią koronawirusa w Chinach. Loty do Chin kontynentalnych zostały wstrzymane do końca marca bieżącego roku, natomiast loty do Hongkongu i Makau do końca lutego.

3-4 lutego: Indie nie wzięły udziału w nieformalnym spotkaniu w sprawie RCEP na Bali. W Indonezji zorganizowano nieformalne spotkanie dotyczące Regionalnego Wszechstronnego Partnerstwa Gospodarczego (RCEP) dla przedstawicieli wszystkich 16 państw biorących udział w inicjatywie (dziesięć państw członkowskich ASEAN oraz Chiny, Indie, Japonia, Australia, Nowa Zelandia i Korea Południowa). Kluczową rolę w rozmowach miały odegrać Indie, ponieważ w ostatniej chwili wycofały się z podpisania porozumienia w Bangkoku w listopadzie ubiegłego roku w obawie przed ewentualnym zagrożeniem dla swojej gospodarki. Wszystkim państwom RCEP zależy na obecności Indii, żeby uniknąć dominacji formatu przez Chiny, które zainicjowały utworzenie partnerstwa w odpowiedzi na rozpoczęcie negocjacji w sprawie Partnerstwa Transpacyficznego (TPP) przez Stany Zjednoczone. Mimo braku obecności przedstawicieli Indii na spotkaniu wciąż jest nadzieją, że państwo to przyłączy się do RCEP, jeżeli zostaną wypracowane regulacje gwarantujące bezpieczeństwo rynku wewnętrznego Indii.

4 lutego: Birma zarządziła wyłączenie usług internetowych w stanach objętych konfliktem wewnętrznym na tle etnicznym. Norweski operator telefonii komórkowej - Grupa Telenor, oświadczył w komunikacie, że ministerstwo transportu i komunikacji nakazało ponowne ograniczenie dostępu do Internetu w stanach Arakan i Chin na okres trzech miesięcy. Trwające kilka miesięcy ograniczenia w dostępie do usług internetowych w czterech miastach Arakanu - Maungdaw, Buthidaung, Rathedaung i Myebon - i jednym w stanie Chin został zniesiony we wrześniu podczas rozmów pokojowych zmierzających do zakończenia starć między wojskiem a zbrojnymi grupami etnicznymi. Grupa Telenor poinformowała, że rząd we wniosku o wstrzymanie dostępu do Internetu powołał się na wymogi bezpieczeństwa i interes publiczny kraju.

4 lutego: Pakistan zadeklarował zwiększenie importu oleju palmowego z Malezji. Na konferencji prasowej po spotkaniu premiera Mahathira Mohamada ze swoim odpowiednikiem - Imranem Khanem, politycy poinformowali o planach zwiększenia eksportu oleju palmowego do Pakistanu. Jest to odpowiedź na reperkusje ze strony Indii, które zagroziły zmniejszeniem importu z Malezji, po tym jak udzielono poparcia Kaszmirowi. Imran Khan, potwierdził deklarację, iż Pakistan postara się zrekompensować straty poniesione przez Malezję zwiększeniem importu oleju palmowego.

4 lutego: sześć państw ASEAN podpisało porozumienie z WHO w sprawie przeciwdziałania chorobom niezakaźnym. Przedstawiciele Kambodży, Tajlandii, Birmy, Malezji, Laosu i Wietnamu podpisali protokół ustaleń ze Światową Organizacją Zdrowia, w którym zobowiązują się do podjęcia zorganizowanych działań, mających na celu opracowanie systemów nadzoru i zapobiegania chorobom według światowych standardów. Zgodnie ze światowym raportem zdrowia, ponad 85% przedwczesnych zgonów miało miejsce w państwach o niskim lub średnim poziomie zarobków, w tym właśnie w sześciu państwach ASEAN. Cztery główne przyczyny zgonów to choroby sercowo-naczyniowe, nowotwory, cukrzyca i przewlekłe choroby płuc.

5 lutego: Rada Bezpieczeństwa ONZ nie doszła do porozumienia w sprawie oświadczenia wzywającego Birmę do zastosowania się do nakazu MTS. Chiny i Wietnam sprzeciwiły się wydaniu wspólnego oświadczenia przez Radę Bezpieczeństwa ONZ, które wezwałoby rząd w Birmie do podporządkowania się nakazom MTS. Pod koniec stycznia MTS wydał nakaz władzom w Birmie do przestrzegania postanowień konwencji ONZ w sprawie zapobiegania i karania zbrodni ludobójstwa. Nakaz był skutkiem oskarżenia złożonego do ONZ przez Gambię, w imieniu Organizacji Współpracy Islamskiej, w listopadzie ubiegłego roku. Według którego w 2017 roku birmańskie wojsko dopuściło się zbrodni ludobójstwa na muzułmańskiej mniejszości etnicznej Rohingja. Pomimo braku porozumienia członkowie Unii Europejskiej wspólnie z niektórymi członkami Rady Bezpieczeństwa ONZ wydali wspólne oświadczenie wzywające Birmę do zastosowania środków tymczasowych MTS, które są wymagane przez prawo międzynarodowe.

6 lutego: minister spraw zagranicznych Filipin ostrzega przed konsekwencjami zerwania VFA. Teodoro Locsin Jr podczas przesłuchania w senacie w sprawie ewentualnego zerwania porozumienia ze Stanami Zjednoczonymi regulującego warunki przebywania amerykańskich żołnierzy na terytorium kraju (Visiting Forces Agreement; VFA), ostrzegł przed negatywnymi skutkami dla bezpieczeństwa kraju. Podkreślił, iż VFA pełni funkcję odstraszącą dla dalszych działań Chin na Morzu Południowochińskim, zapewnia amerykańskie wsparcie w przypadku katastrof naturalnych, ułatwia filipińskiemu wojsku modernizację oraz wspólne ćwiczenia z amerykańskimi żołnierzami na przykład w zakresie zwalczania terroryzmu, a także umożliwia promocję więzi gospodarczych z USA i innymi sojusznikami. Minister zgodził się, że prezydent może podjąć decyzję o zerwaniu VFA, ale odradza takie rozwiązanie, ponieważ poważnie utrudni współpracę z zakresu obrony na mocy traktatu o wzajemnej obronie z 1951 roku i umowy o rozwoju wzmocnionej współpracy z 2014 roku.

6 lutego: malezyjska firma chce zbudować w Kambodży fabrykę o wartości 750 mln USD. Prezes firmy Lipp Engineering Sdn Bhd – Thureign, zwrócił się do rządu Kambodży o przyznanie koncesji na działkę o powierzchni 25 tys. hektarów, po uprawę oraz zbudowanie zakład przetwórstwa bambusów. Fabryka będzie produkowała cztery towary eksportowe: bioaktywny węgiel, pulpę bambusową, biopaliwo i włókna. Prezes malezyjskiej firmy zapowiedział, że budowa może się rozpocząć jeszcze w 2020 roku, a sam zakład zapewni 50 tys. miejsc pracy dla obywateli Kambodży. Zgodnie z pierwszymi planami firma spodziewa się zarobić w ciągu pierwszych pięciu lat około 5 mld USD. Minister rolnictwa, leśnictwa i rybołówstwa Kambodży - Veng Sakhon, po pierwszym spotkaniu z Thureignem zaakceptował warunki budowy zakładu.

7 lutego: Filipiny podpisały umowę z japońską firmą na budowę dwóch okrętów patrolowych. Minister transportu - Arthur Tugade i prezes Mitsubishi Shipbuilding Co. Ltd – Kojikura, podpisali umowę o wartości niemal 130 mln USD na zakup dwóch nowych łodzi patrolowych dla filipińskiej straży przybrzeżnej. Pierwszy statek ma zostać dostarczony w marcu 2022 roku, a kolejny sześć miesięcy później. Jednostki będą wyposażone w lądowisko dla helikopterów, a także będą dysponowały zdalnie sterowaną łodzią podwodną do przeszukiwania dna morskiego. Ostatnim elementem wyposażenia są dwie pontonowe łodzie motorowe.

8 lutego: premier Malezji skrytykował plan pokojowy Donalda Trumpa między Izraelem i Palestyną. Podczas swojego przemówienia w stolicy kraju, Mahathir Mohamad stwierdził, że tzw. „umowa stulecia”, zaproponowana przez amerykańskiego prezydenta, mająca rozwiązać konflikt między Izraelem i Palestyną jest całkowicie nie do zaakceptowania. Na mocy porozumienia, Jerozolima jest przekazana pod jurysdykcję Izraela, co jego zdaniem doprowadzi tylko i wyłącznie do jeszcze większych antagonizmów na Bliskim Wschodzie i eskalacją konfliktów. Inicjatywa Trumpa nie była konsultowana z przedstawicielami Palestyny i została szeroko skrytykowana na arenie międzynarodowej.

9 lutego: nacjoniści w Birmie zorganizowali demonstrację poparcia dla wojskowych elit. Około tysiąca demonstrantów przemarszerowało od świątyni Szwedagon do ratusza w centrum

Rangun na znak poparcia dla wojska w obliczu rosnących napięć wewnętrznych w rządzie spowodowanych zbliżającymi się wyborami w 2020 roku. Oburzenie społeczne zostało wywołane propozycjami zmian w konstytucji z 2008 roku, złożonych przez Narodową Ligę na Rzecz Demokracji z Aung San Suu Kyi na czele, które pozbawiłyby wojsko części wpływów w państwie. Na proteście nacjonalistów pojawiały się hasła atakujące mniejszość etniczną Rohingja oraz porównania rządów Aung San Suu Kyi do „koronawirusa w Chinach”.

9 lutego: rząd Kambodży zatwierdził budowę dwóch elektrowni węglowych i linii przesyłowej. Na posiedzeniu Rady Ministrów zatwierdzono budowę dwóch elektrowni węglowych i linii przesyłowej o wartości 1,7 mld USD w ramach planu rozwoju dodatkowych źródeł energii na lata 2020-2030. Han Seng Coal Mine Co Ltd (HSCMC) zainwestuje w pierwszą elektrownię o mocy 265 MW w dystrykcie Trapaing Prasat w prowincji Oddar Meanchey. Z kolei drugi zakład o mocy 700 MW zbuduje Royal Group, w dystrykcie Botum Sakor w prowincji Koh Kong. Nowa linia transmisyjna połączy Trapaing Prasat z podstacją Siem Reap East. Według planów projekty powinny zostać ukończone między 2021 i 2024 rokiem, a ich uruchomienie może doprowadzić do obniżki cen energii elektrycznej dla prywatnych odbiorców w całym kraju. Nowe elektrownie są niezbędne dla bezpieczeństwa energetycznego Kambodży, ponieważ rocznie importuje od 460 do 500 MW energii z Tajlandii, Laosu i Wietnamu, a rząd planuje stopniowo zmniejszać import do 300 MW od 2023 roku.

10 lutego: prezydent Indonezji złożył oficjalną wizytę w Australii. Joko Widodo podczas swojego przemówienia w parlamencie australijskim wezwał do zacieśnienia współpracy na rzecz pomocy mniejszym państwom na Pacyfiku. W ubiegłym roku Indonezja zapowiedziała nawiązanie bliskich stosunków z kilkoma państwami wyspiarskimi na Pacyfiku (m.in. Fidżi i Papuą Nową Gwineę), w celu utworzenia funduszu o wartości 219,06 mln USD na rzecz zapewnienia pomocy rozwojowej lub pomocy ofiarom katastrof naturalnych. Tego rodzaju działania mają ograniczyć rosnące wpływy Chin w regionie poprzez zaoferowanie mniejszym krajom alternatywnej pomocy od tej, którą oferuje Pekin.

11 lutego: prezydent Filipin wypowiedział umowę regulującą przybywanie amerykańskich żołnierzy na terytorium państwa. Rodrigo Duterte podjął decyzję o zerwaniu Visiting Forces Agreement (VFA) z 1998 roku. Rzecznik prezydenta - Salvador Panelo, poinformował, że wypowiedzenie VFA ma na celu zwiększenie niezależności Filipin oraz ułatwienie nawiązania współpracy z zakresu bezpieczeństwa z innymi państwami. Z kolei Sekretarz Obrony USA - Mark Esper, nazwał tą decyzję „niefortunną” i powiedział, że jest to krok w złym kierunku w czasach, gdy Waszyngton i jego sojusznicy próbują wywierać coraz większą presję na Chiny. VFA przestanie obowiązywać w ciągu 180 dni, a co za tym idzie daje to czas obu stronom do ewentualnych negocjacji. Specjaliści zwracają jednak uwagę, że wciąż będzie obowiązywał traktat o wzajemnej obronie z 1951 roku i umowa o wzmocnionej współpracy w zakresie obrony z 2014 roku, jednak brak VFA znacznie zmniejszy możliwości pozostałych porozumień dwustronnych.

11 lutego: Kambodża dąży do rozwinięcia współpracy gospodarczej z Laosem. Premier Hun Sen i prezydent Laosu - Bounnhang Vorachith spotkali się w Phnom Penh, gdzie dyskutowali na temat intensyfikacji wymiany handlowej między państwami. Hun Sen zaproponował, żeby rozpocząć przygotowania do przekształcenia relacji w strategiczne partnerstwo. Zgodnie z danymi ministerstwa handlu w ubiegłym roku handel dwustronny osiągnął wartość 10 mln USD, co stanowi wzrost o 11% w porównaniu do 2018 roku. Trzeba jednak podkreślić, że eksport Kambodży wyniósł 2,45 mln USD (spadek o 66%), natomiast import wzrósł o 349% do 7,6 mln USD.

12 lutego: Rosja jest zainteresowana większą współpracą militarną z Filipinami. Zaledwie dzień, po zgłoszeniu stronie amerykańskiej decyzji Rodrigo Duterte o zerwaniu VFA, pojawiły się doniesienia o możliwości podpisania podobnej umowy z Rosją. Drugi sekretarz rosyjskiej ambasady w Manili Denis Karanin, poinformował o zaawansowanym stopniu rozmów na temat porozumienia, które zapewniłoby podstawy prawne oraz ramy współpracy wojskowej. Podpisanie umowy przyspieszyłoby negocjacje w sprawie budowy fabryki lekkiego uzbrojenia na Filipinach przez koncern Kałasznikow planuje. Denis Karanin dodał, że Moskwa dąży do zapewnienia stałej obecności rosyjskich żołnierzy na Filipinach w ramach bazy zaopatrzeniowej dla marynarki wojennej. Obie strony już intensywnie współpracują z zakresu cyberbezpieczeństwa, ponieważ rosyjska firma informatyczna Bizon podpisała kilka umów z niektórymi strukturami rządowymi. Ponadto inne przedsiębiorstwo produkujące oprogramowanie chroniące komputery - Kaspersky Lab, także chce ustanowić swoją stałą obecność na Filipinach.

13 lutego: Komisja Europejska ogłosiła częściowe zawieszenie preferencyjnych warunków handlowych UE z Kambodżą. Decyzja UE jest skutkiem corocznego przeglądu preferencyjnych warunków handlowych z państwami, z którymi współpracuje. Częściowe zawieszenie preferencyjnych warunków było spowodowane poważnymi wątpliwościami związanymi z przestrzeganiem praw człowieka i praw pracowniczych w kraju rządzonego przez Hun Sena. Jednym z najgłośniejszych przykładów łamaniem praw było rozwiązanie opozycyjnej Partii Narodowego Ocalenia Kambodży (CNRP) w 2017 roku i aresztowania polityków krytykujących rząd, na przykład Kema Sokhy. Pierwsze ostrzeżenie Kambodża otrzymała w listopadzie ubiegłego roku, jednak premier Hun Sen kontynuuje swoją politykę, ograniczając jakiegokolwiek działania opozycji w kraju.

14 lutego: ASEAN i Rosja intensywnie pracują nad wprowadzeniem wspólnych ćwiczeń marynarki wojennej. Ambasador Rosji w Wietnamie Konstantin Wnukow, poinformował o rozmowach z przedstawicielami Wietnamu, który sprawuje roczną prezydencję w ASEAN, na temat wspólnych manewrów marynarki wojennej ASEAN-Rosja. Inicjatywa została zaproponowana przez Dmitrija Miedwiediewa w listopadzie ubiegłego roku.

16 lutego: Kambodża obniży ceny za energię elektryczną dla przedsiębiorstw i sektora rolniczego. Ministerstwo górnictwa i energii poinformowało o przeznaczeniu przez rząd 50 mln

USD na rzecz obniżenia taryfy za energię elektryczną do 0,01 USD za kWh dla sektora przemysłowego i rolniczego. Obniżenie kosztów energii ma doprowadzić do zwiększenia konkurencyjności państwa, jeżeli chodzi o produkcję różnego rodzaju dóbr. Decyzja najprawdopodobniej zapadła w oparciu o raport ministerstwa, z którego wynika, że produkcja energii elektrycznej wzrosła o 21% z 9 427 GWh w 2018 roku do 11 261 GWh w 2019 roku. Kambodża planuje zainwestować ponad 100 mln USD do końca 2020 roku w celu obniżenia taryf za energię elektryczną, żeby doprowadzić do pobudzenia wzrostu gospodarczego i zmniejszenia obciążeń finansowych dla przedsiębiorstw i gospodarstw domowych.

16 lutego: prezydent Filipin odrzucił projekt rekultywacji Zatoki Manilskiej. Podczas konferencji prasowej na ceremonii inauguracyjnej lotniska Sangley w Cavite Rodrigo Duterte poinformował o odrzuceniu oferty prywatnego przedsiębiorstwa masowej rekultywacji terenu w Zatoce Manilskiej z uwagi na potencjalne negatywne skutki dla środowiska. Jedyne projekty rekultywacyjne na tym obszarze będą realizowane przez agencje rządowe. Duży popyt na nieruchomości skłania prywatne przedsiębiorstwa do rozważania projektów rekultywacyjnych, pod budowę nowych osiedli.

17 lutego: Malezja szuka porozumienia z Wietnamem w sprawie naruszeń granic morskich. Minister spraw zagranicznych Datuk Saifuddin Abdullah, poinformował o rozmowach z Wietnamem na temat porozumienia dwustronnego wyznaczającego granice połowów. W ubiegłym roku 141 wietnamskich kutrów rybackich zostało zatrzymanych na wodach wyłącznej strefy ekonomicznej Malezji. Podobna umowa obowiązuje już między Malezją i Indonezją, natomiast w sierpniu ubiegłego roku został podpisany list intencyjny, na mocy którego Malezja i Wietnam zobowiązały się do uregulowania kwestii dotyczących prowadzenia połowów. Minister spraw zagranicznych Wietnamu podczas specjalnego spotkania ASEAN-Chiny w Laosie zapewnił swojego odpowiednika z Malezji, że wkrótce dojdzie do podpisania zobowiązań obu stron.

17 lutego: Malezja będzie wybierać partnerów do współpracy z zakresu 5G na podstawie własnych standardów bezpieczeństwa. Minister ds. komunikacji Gobind Singh Deo, poinformował, że Malezja nie będzie ulegała naciskom ze strony państw trzecich odnośnie wyboru firm, z którymi będzie nawiązana współpraca w zakresie rozwoju sieci 5G. Wypowiedź była nawiązaniem do amerykańskiej krytyki poczynań chińskiego giganta telekomunikacyjnego – Huawei. Gobind Singh Deo zapewnił, że Malezja posiada własne procedury bezpieczeństwa, a rząd nie będzie się ograniczał do współpracy tylko z jedną firmą. Do tej pory Huawei nie został wykluczony z grupy ewentualnych partnerów przy tworzeniu infrastruktury 5G. Przetarg na projekty związane z 5G zostanie ogłoszony w kwietniu bieżącego roku, a przewidziany koszt na modernizację infrastruktury internetowej wynosi 5,22 mld USD. Wszystkie prace powinny zostać zakończone w ciągu pięciu lat. Huawei podpisał już jednak umowy dotyczące 5G z malezyjskim operatorem sieci komórkowej Maxis i wstępne umowy z innymi operatorami telekomunikacyjnymi, takimi jak Celcom Axiata Group i Telekom Malaysia.

18 lutego: pierwsze spotkanie podkomitetu ds. politycznych Wietnam-UE. Zgodnie z umową ramową o wszechstronnym partnerstwie i współpracy między Unią Europejską i Wietnamem zorganizowano pierwsze spotkanie komitetu w sprawę kwestii politycznych, w którym wziął udział wietnamski wiceminister spraw zagranicznych To Anh Dun, oraz dyrektor zarządzający ds. Azji i Pacyfiku w Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych Paola Pampaloni. Obrady komisji zrealizowano zaledwie kilka dni po tym jak Parlament Europejski zatwierdził umowy o wolnym handlu i ochronie inwestycji UE- Wietnam. Wiceminister wezwał na posiedzeniu komisji do szybkiego wdrożenia ratyfikowanych umów handlowych, a także do zdjęcia z Wietnamu ostrzeżenia w sprawie prowadzenia nielegalnych połowów. Strona europejska doceniła wysiłki Wietnamu na rzecz reform społeczno-gospodarczych, które umożliwiły zacieśnienie współpracy z UE. Podkreślone zostało również znaczenie prawa międzynarodowego w przypadku sporów, dlatego zarekomendowano powołanie się na UNCLOS w sprawie sporów terytorialnych na Morzu Południowochińskim.

18 lutego: Wietnam i Rosja zacieśniają współpracę z zakresu zwalczania korupcji. Premier Wietnamu Nguyen Xuan Phuc, spotkał się z szefem prezydenckiej dyrekcji antykorupcyjnej Federacji Rosyjskiej Andriej Siergiejewicz, w Hanoi. Przedstawiciele obu państw podpisali protokół ustaleń, w którym strony zobowiązują się do kontynuacji współpracy personelu poprzez szkolenia i sympozja, a także wymianę informacji oraz dokumentów na temat walki z korupcją. Oprócz tego strony zobowiązały się do organizacji w Rosji konferencji poświęconej metodom walki z korupcją jako jedno z wielu wydarzeń z okazji 70. rocznicy nawiązania stosunków dyplomatycznych, przypadającą na 2020 rok.

19 lutego: w stolicy Wietnamu odbyło się spotkanie ministrów obrony ASEAN i ASEAN-Australia. Ministrowie obrony ASEAN omówili wpływ COVID-19 na region i podkreślili potrzebę ścisłej współpracy państw członkowskich ASEAN. W związku z obecną sytuacją ministrowie przyjęli wspólne oświadczenie w sprawie współpracy w zakresie obrony przed epidemiami. Zawarto w nim deklarację odnośnie promowania współpracy w dziedzinie obronności, w tym współpracy w dziedzinie medycyny wojskowej, w świetle obecnego wybuchu COVID-19. Z kolei na nieformalnym spotkaniu ministrów obrony ASEAN-Australia australijska minister obrony - Linda Reynolds, podzieliła się swoimi spostrzeżeniami na temat regionalnych problemów bezpieczeństwa. Potwierdziła także zaangażowanie Australii we wzmocnienie stosunków i współpracy ASEAN-Australia.

20 lutego: Wietnam dąży do wypracowania większej jedności wewnątrz ASEAN. Na nieoficjalnym spotkaniu ministrów obrony państw ASEAN został poruszony temat wypracowania jednolitej wizji stowarzyszenia, dla lepszego zachowania samodzielności i niezależności. Choć ani Chiny ani Stany Zjednoczone nie zostały wymienione, to jednak nawiązano do skomplikowanych warunków zewnętrznych i zaapelowano o to, żeby nie wybierać stron. Wietnam jako państwo przewodniczące ASEAN w 2020 roku, chce wypracować większą jedność stowarzyszenia i ograniczyć podziały wewnętrzne, które są głównie wywołane przez

rywalizację na linii Waszyngton-Pekin. Jako przykład współpracy stowarzyszenia podano wysiłki wszystkich dziesięciu państw na rzecz ograniczenia rozprzestrzeniania się COVID-19.

21 lutego: opozycyjna partia polityczna w Tajlandii została rozwiązana. Trybunał Konstytucyjny podjął decyzję o rozwiązaniu opozycyjnej partii politycznej Future Forward, a jej kierownictwu zakazał działalności politycznej na okres 10 lat. Wniosek do TK złożyła Komisja Wyborcza, która zaskarżyła pożyczkę udzieloną partii przez jej lidera w wysokości 191,3 mln bathów. Zgodnie z prawem dotacje z kategorii „inne źródła”, do których zaliczono środki przekazane przez Thanathorna Juangroongruangkitita nie mogą przekraczać 10 mln bathów rocznie. Trybunał Konstytucyjny stwierdził w orzeczeniu, że Komisja Wyborcza może wszcząć postępowanie przeciwko liderowi partii jak i jego kierownictwu, m.in. sekretarzowi generalnemu Piyabutr Saengkanokkul oraz rzecznikowi Pannika Wanich. Thanathornowi Juangroongruangkitowi grozi kara pięciu lat pozbawienia wolności, natomiast jego współpracownikom do trzech lat. Ponadto cała suma powyżej 10 mln bahtów th. 181,3 mln bahtów zostało skonfiskowane i zostaną przeznaczone na fundusz rozwoju partii politycznych w Tajlandii. Wszyscy pozostali posłowie należący do Future Forward (65 osób) musi znaleźć nową partię polityczną w ciągu 60 dni od wyroku TK. Na siłę opozycji będzie również miała wpływ decyzja Komisji Wyborczej, która w najbliższym czasie podejmie decyzję czy zezwoli na obsadzenie 10 miejsc po politykach z Future Forward, którzy otrzymali zakaz działalności politycznej. We wspólnym oświadczeniu wezwano również instytucje ds. obrony narodowej do odegrania większej roli na rzecz zdrowia publicznego i spójności społecznej poprzez wspieranie wysiłków krajowych organów ds. zdrowia, w tym wykorzystanie sieci ASEAN złożonej z ekspertów obrony chemicznej, biologicznej i radiologicznej.

24 lutego: premier Malezji złożył rezygnację. Według nieoficjalnych źródeł premier Mahathir Mohamad złożył na ręce sułtana rezygnację z pełnionej od 2018 roku funkcji. Decyzja miała być wynikiem domniemanej próby pozbawienia wpływów Anwara Ibrahima przez zwolenników Mohamada w rządzącej koalicji Sojusz Nadziei (Pakatan Harapan). Z momentem objęcia władzy Mohamad zapowiedział przekazanie władzy Ibrahimowi w ciągu dwóch lat i właśnie to mógł być główny powód napięcia relacji między politykami w ostatnim czasie. Anwar Ibrahim poinformował jednak o spotkaniu z premierem dzień wcześniej, na którym miała panować dobra atmosfera. Na spotkaniu z Mahathirem byli również obecni członkowie gabinetu, którzy są najbliższymi sojusznikami Anwara: wicepremier i jednocześnie żona Wan Azizah Wan Ismail, minister finansów Lim Guan Eng i minister obrony Mohamad Sabu. Z kolei do rzekomych spiskowców przeciwko Anwarowi należą Azmin Ali pełniący funkcję ministra gospodarki.

24 lutego: Unia Europejska jest zainteresowana podpisaniem umów o wolnym handlu z ASEAN. Przewodniczący rady biznesu UE-ASEAN Donald Kanak, poinformował podczas rozmów rozpoznawczych z Tajlandią na temat umowy o wolnym handlu (FTA), że UE jest zainteresowana podpisaniem tego rodzaju umowy z całym stowarzyszeniem. UE podpisała już umowy o wolnym handlu z Singapurem oraz Wietnamem i negocjuje z Indonezją. Pierwsze negocjacje w sprawie umowy o wolnym handlu z Tajlandią rozpoczęły się przed zamachem stanu z 2014 roku, ale zostały przerwane podczas rządów kierowanych przez wojsko. Ponieważ

Tajlandia teoretycznie przeszła z powrotem do rządów demokratycznych, UE może wznowić negocjacje, ale obie strony jeszcze formalnie nie rozpoczęły tego procesu. Sam proces jest bardzo długotrwały o czym świadczą przykłady z historii, ponieważ ustanowienie FTA z Singapurem zajęło 9 lat a z Wietnamem 7 lat.

24 lutego: Filipiny dążą do zwiększenia współpracy z Indonezją w sektorze turystycznym.

Szefowa departamentu rozwoju turystyki Filipin w Indonezji Carla Zaldiva, zapowiedziała działania na rzecz zwiększenia liczby turystów z Indonezji w 2020 roku do 80 tys. osób. Mimo względnie małej odległości między państwami, Indonezja uplasowała się na 14 miejscu wśród zagranicznych turystów Filipin w 2019 roku z liczbą 70 819. Zauważyć można jednak stały wzrost filipińskich turystów w Indonezji. W ubiegłym roku aż 261 tys. osób odwiedziło Indonezję, co świadczy o wzroście rzędu 20% w porównaniu ro 2018 roku. W ramach agresywniejszej polityki promującej Filipiny w Indonezji, przedstawiciele departamentu wzięli udział w targach Astindo Travel Fair, które odbyły się w dniach 21–23 lutego w Dżakarcie. Caecilia Angela, pełniąca funkcję kierownika indonezyjskiego biura podróży Sirius Tour, za główny powód małym zainteresowaniem Filipinami wśród Indonezyjczyków są względnie wysokie koszty wycieczek. Zdecydowanie większą popularnością cieszą się tańsze kierunki w Azji Południowo-Wschodniej, do których można zaliczyć Tajlandię, Singapur czy Malezję. Sektor turystyczny jest bardzo ważną gałęzią gospodarek tego regionu, a koronawirus przyczynił się do wyraźnego spadku liczby osób podróżujących.

24 lutego: rząd Tajlandii grozi prawnymi konsekwencjami członkom opozycji. Rzecznika rozwiązanej partii opozycyjnej Future Forward Pannika Wanich, stwierdziła, że premier - Prayut Chan-o-cha, pozwolił poszukiwanemu przestępcy w sprawie ogromnego skandalu korupcyjnego w Malezji w ramach państwowego funduszu inwestycyjnego 1MDB Low Taek Jho, uciec przez terytorium Tajlandii. W 2016 roku Interpol wydał czerwony komunikat w sprawie Low Takeka Jho, na wniosek Singapuru. Sam premier stwierdził, że nie ma nic wspólnego z ucieczką przestępcy, a jeżeli będą podstawy do oskarżenia członków opozycji to zostaną podjęte odpowiednie kroki. Pannika Wanich twierdzi, iż zgodnie danymi urzędu imigracyjnego poszukiwany listem gończym przekroczył granicę Tajlandii pięć razy w latach 2016-2018.

25 lutego: Kambodża zatwierdziła sześć projektów o wartości 677,9 mln USD. Rada Rozwoju Kambodży poinformowała o przyjęciu do realizacji kolejnych projektów mimo kryzysowej sytuacji związanej z koronawirusem i napiętej relacji z Unią Europejską. Za kwotę 478 mln USD zostanie zbudowany nowy szpital w dzielnicy Dangkor w Phnom Penh, dzięki czemu powstanie 1500 nowych miejsc pracy. Oprócz tego zbudowane zostanie centrum handlowe Chip Mong Retail Co Ltd o wartości 113,9 mln USD w dzielnicy Meanchey w stolicy kraju, które zapewni 829 miejsc pracy. Pozostałe inwestycje to centrum usługowe Angkor Wildlife & Aquarium Co Ltd za 71,7 mln USD, zakład produkcyjny Camina Industrial Technology Co Ltd za kwotę 2,8 mln USD, a także projekt uzdatniania wody o wartości 8,8 mln USD i fabryka obuwia Han Wei Co Ltd za 2,7 mln USD.

25 lutego: Kambodża zwróciła się do Tajlandii o pełne otwarcie punktu kontrolnego na granicy między państwami. Rzecznik ministerstwa robót publicznych i transportu Vasim Sorya, poinformował o apelu do władz Tajlandii o zwiększenie przepustowości tymczasowego przejścia granicznego Stung Bot-Ban Nong lan w prowincji Banteay Meanchey. Sprawa została również poruszona na spotkaniu między dyrektorem generalnego departamentu robót publicznych - Heng Rathpisetha i zastępcy dyrektora generalnego departamentu autostrad Tajlandii - Apicharta Juntarasupa. Kambodża dąży do zwiększenia wymiany handlowej na obszarach przygranicznych, stąd apel o rozbudowę przejść granicznych i zwiększenie ich możliwości operacyjnych. Zgodnie z informacjami przedstawionymi przez ambasadę Kambodży w Tajlandii, głównymi towarami eksportowymi są produkty rolne, takie jak ryż, kukurydza, soja, maniok, orzechy nerkowca i mango. Natomiast z Tajlandii importowane są przede wszystkim ropa naftowa, maszyny, sprzęt elektroniczny, materiały budowlane, kosmetyki i sprzęt AGD.

25 lutego: firma Grab dąży do poszerzenia oferty swoich usług. Jeden z największych start-up'ów Azji Południowo-Wschodniej – Grab, zebrał ponad 850 mln USD od japońskich firm Mitsubishi UFJ Financial Group Inc. (MUFG) oraz TIS Inc. na sfinansowanie swojej ekspansji w sektorze usług finansowych w regionie. Zgodnie z informacjami przedstawionymi we wspólnym oświadczeniu wszystkich trzech firm, 706 mln USD pochodzi od MUFG, największego banku w Japonii, natomiast 150 mln USD od TIS, dostawcy usług polegających na tworzeniu centrum danych (m.in. przechowywanie informacji w chmurze). Wspierany przez SoftBank Group Corp., Grab rozszerza swoją działalność o usługi finansowe, bazując na ofertach przejazdu samochodem, dostaw żywności i portfeli elektronicznych, aby stać się kompleksowym dostawcą szerokiego wachlarza usług. Prezes firmy Ming Maa oświadczył, że Grab będzie wspólnie opracowywać rozwiązania finansowe z dwoma japońskimi inwestorami, którzy wykazali duże zaufanie do strategii rozwoju Grab, której celem końcowym jest stworzenie tzw. superaplikacji. Z kolei współpraca MUFG z Grab ułatwi japońskiej firmie ekspansję na rynki Azji Południowo-Wschodniej w sektorze bankowości i finansów.

27 lutego: Malezja ogłosiła utworzenie pakietu stymulującego w obliczu negatywnych skutków epidemii koronawirusa. Mahathir Mohamad poinformował o działaniach rządu, mających na celu przekazanie kwoty 4,8 mld USD na pomoc finansową firmom, które poniosły straty

w związku z epidemią koronawirusa. Wszystko wskazuje jednak na to, że wzrost gospodarczy Malezji w 2020 roku wyniesie 3,2% - 4,2%, zamiast 4,8%, które były prognozowane pod koniec 2019 roku. Wraz ze spadkiem rozwoju gospodarczego przewiduje się wzrost deficytu fiskalnego z 3,2% do co najmniej 3,4% PKB. Oprócz pakietu stymulującego nacisk położono na uruchomienie procedur ułatwiających przepływ kapitału dla firm dotkniętych negatywnymi skutkami epidemii, sprawne udzielenie pomocy medycznej chorym, a także kontrolę i stymulację sektora turystycznego. Podobne działania zostały już podjęte przez Indonezję, Singapur i Hongkong. Indonezja zapowiedziała między innymi wprowadzenie ulg podatkowych dla przedsiębiorstw

w pakiecie o łącznej wartości 737 mln USD.

27 lutego: Birma podpisała z Indiami dziesięć protokołów ustaleń. Podczas wizyty prezydenta Birmy - U Win Myint, w Nowym Delhi doszło do spotkania z premierem Indii - Narendra Modi. Liderzy obu państw podpisali dziesięć protokołów ustaleń w różnych dziedzinach, w tym z zakresu współpracy energetycznej, infrastrukturalnej, zdrowotnej, transportu oraz komunikacji, a także ochrony tygrysów i innych dzikich zwierząt.

27 lutego: Tajlandia obwinia Kambodżę za kryzys związany z zanieczyszczonym powietrzem. Tajlandia obarcza winą Kambodżę za duże stężenie szkodliwych cząsteczek PM 2,5 w powietrzu co zmusiło rząd do tymczasowego zamknięcia wielu szkół w stolicy kraju. Na terytorium Kambodży od kilku tygodni płoną duże połacie lasu, co wpłynęło na zwiększenie zanieczyszczenia powietrza. Na przestrzeni ostatnich kilku lat problemy z jakością powietrza nasiliły się w państwach Azji Południowo-Wschodniej.

27 lutego: Mahathir Mohamad spotkał się z królem Malezji w związku z politycznym zamieszaniem wywołanym przez jego rezygnację ze stanowiska premiera. Mahathir Mohamad złożył rezygnację ze stanowiska premiera powołując się na utratę poparcia rządzącej koalicji - Sojuszu Nadziei (Pakatan Harapan). Zadeklarował jednak, że może pozostać na stanowisku, jeżeli dojdzie do zjednoczenia wszystkich partii politycznych (oprócz Zjednoczonej Narodowej Organizacji Malayów, zaangażowanej w skandal 1MDB). Na tą wiadomość Sojusz Nadziei udzielił poparcia Anwarowi Ibrahimowi, sprzeciwiając się zwiększeniu wpływów pozostałym partiom, nienależącym do rządzącej koalicji. Swoją decyzję argumentowali twierdząc, że bezstronny rząd pod przewodnictwem Mahathira zdradziłby mandat ludu, ponieważ dałby mu niekontrolowaną władzę decyzyjną na nominacje ministerialne. W takich sytuacjach to król Malezji ma obowiązek rozwiązania spornej sytuacji, dlatego spotkał się z przedstawicielami parlamentu. Jeżeli nie zostanie wypracowane porozumienie, sytuacja może zmusić rząd do organizacji przedterminowych wyborów zaledwie 21 miesięcy od ostatnich.

27 lutego: Microsoft chce zainwestować w centra danych w Indonezji. Prezydent Joko Widodo poinformował po spotkaniu z dyrektorem generalnym Microsoft Satya Nadella, że amerykański gigant technologiczny jest zainteresowany zainwestowanie w Indonezji w budowę centrów danych. Zgodnie z ostatnim raportem zrealizowanym przez Google, Temasek Holdings oraz Bain & Company, gospodarka cyfrowa Indonezji jest największa i najszybciej rozwijającą się w Azji Południowo-Wschodniej. W ubiegłym roku jej wartość wyniosła 40 mld USD, ale prognozuje się, iż do 2025 roku osiągnie wartość 130 mld USD. Joko Widodo zapowiedział w najbliższym czasie opracowanie regulacji prawnych ułatwiających inwestycje w tym sektorze gospodarki, co ma zachęcić większą liczbę zagranicznych inwestorów.

27 lutego: malezyjski parlament wybierze nowego premiera na początku marca. Mahathir Mohamad pełniący obecnie funkcję tymczasowego premiera poinformował, że na początku przyszłego miesiąca parlament zagłosuje w sprawie nowego premiera, ale jeżeli żaden kandydat nie zdobędzie większości to jedyną możliwością będzie zorganizowanie przedterminowych wyborów.

28 lutego: Singapur przeznaczy 72 mld USD na badania na rzecz ograniczenie negatywnych skutków związanych z globalnym ociepleniem. Podczas sierpniowych obchodów dnia państwowego w ubiegłym roku, premier Singapuru Lee Hsien Loong, określił zmiany klimatyczne kwestią życia i śmierci dla przyszłości narodu. Nie powinna zatem dziwić decyzja o przeznaczeniu 72 mld USD na badania nad rozwiązaniami urbanistycznymi zorientowanymi na pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych jak również sposobom przeciwdziałania rosnącej temperaturze i podnoszeniem się poziomu wód w oceanach.

28 lutego: członkowie rządu Singapuru obniżają swoje wynagrodzenia na znak solidarności ze społeczeństwem, które odczuwa pierwsze negatywne skutki koronawirusa na gospodarkę światową. Gospodarka Singapuru jest w dużej mierze uzależniona od handlu, dlatego zakłócenie łańcuchów dostaw spowodowane koronawirusem może szczególnie dotkliwie odbić się na jakości życia obywateli państwa-miasta. Zgodnie z białą księgą Singapuru z 2012 roku poświęconą wynagrodzeniom ministrów, roczne zarobki nie powinny przekraczać 786,6 tys. USD razem z dodatkami stanowiącymi 35% tej kwoty. Według planu miesięcznej obniżki pensji ministrów, ich wynagrodzenie zmniejszy się o 5,4% w skali roku.

29 lutego: Stany Zjednoczone podjęły decyzję o odroczeniu specjalnego spotkania z liderami ASEAN. Prezydent Donald Trump ogłosił, iż w związku z kryzysową sytuacją związaną z epidemią koronawirusa, planowany na marzec szczyt w Las Vegas zostanie zorganizowany w innym terminie. Szczyt miał być pewnego rodzaju zadośćuczynieniem za niską rangę podczas ostatniego szczytu ASEAN-USA w Bangkoku w listopadzie ubiegłego roku. Według nieoficjalnych źródeł swój udział w szczycie potwierdzili liderzy takich państw jak Wietnam, Laos, Kambodża, Tajlandia i Singapur.

29 lutego: król Malezji Wybrał nowego premiera. Sułtan Tengku Abdullah niespodziewanie wybrał nowego premiera, który zastąpi Mahathira Mohamada. Król wybrał byłego wicepremiera i lidera Zjednoczonej Partii Rdzennych Malajów (Malaysian United Indigenous Party) - Muhyiddin Yassin. Do oficjalnej ceremonii zaprzysiężenia dojdzie pierwszego marca.

KOMENTARZ

Prezydent Duterte podjął decyzję o zerwaniu umowy ratyfikowanej w maju 1999 roku dotyczącej warunków obecności amerykańskich żołnierzy i sprzętu (Visiting Forces Agreement - VFA) na terytorium Filipin. Rzecznik prezydenta poinformował, że ta decyzja jest pierwszym krokiem w stronę militarnej samodzielności Filipin. Minister spraw zagranicznych Teodoro Locsin Jr., przekazał w tej sprawie oficjalne pismo wiceszefowi amerykańskiej placówki dyplomatycznej na Filipinach 11 lutego, o czym poinformował za pośrednictwem mediów społecznościowych. Pierwsza reakcja Donalda Trumpa na tą wiadomość również pojawiła się na Twitterze i ograniczyła się do zbagatelizowania sytuacji, słowami, iż „dzięki temu Stany Zjednoczone zaoszczędzą dużo pieniędzy”.

Taka decyzja to element kontynuacji polityki zapoczątkowanej przez Rodrigo Duterte, który po wygranych wyborach w 2016 roku systematycznie groził ograniczeniem współpracy ze Stanami Zjednoczonymi, na rzecz poprawy relacji z Pekinem. Świadczy o tym chociażby fakt, że od objęcia władzy w państwie ani razu nie złożył wizyty Waszyngtonie, natomiast w Chinach pojawił się kilkukrotnie. Zerwanie VFA może prowadzić do dalszej degradacji relacji ze Stanami Zjednoczonymi co będzie skutkowało redukcją sojuszników Waszyngtonu. Mimo, iż do ostatecznej decyzji pozostaje okres 180 dni, który może zostać wykorzystany przez obie strony do negocjacji i ewentualnego podpisania nowej umowy to jednak należy rozważyć potencjalne skutki permanentnego zerwania porozumienia.

Po pierwsze, jeżeli VFA przestanie obowiązywać, stosunki dwustronne będą miały podobny charakter do tego z początku lat 90-tych XX wieku. To znaczy, iż sojusz nadal będzie obowiązywał na mocy traktatu o wzajemnej obronie z 1951 roku, ale jego efektywność będzie ograniczona do minimum. Brak regulacji w sprawie obecności amerykańskich żołnierzy na Filipinach skutecznie uniemożliwi prowadzenia działań, takich jak ćwiczenia, wizyty okrętów czy szkolenia, mających na celu koordynowanie współpracy oraz podwyższenie zdolności bojowych. Urzędnicy amerykańscy jak i filipińscy podkreślają, że bez VFA lub innego porozumienia regulującego warunki przebywania żołnierzy ze Stanów Zjednoczonych, wszystkie dotychczasowe osiągnięcia zostaną utracone, co w dalszej perspektywie będzie miało poważne skutki dla obronności Filipin. Sekretarz Obrony USA - Mark Esper, stwierdził, iż Filipiny zmierzają w złym kierunku. Z kolei według doniesień filipińskiego portalu Rapler w środowisku wojskowym postanowienie prezydenta Duterte nie cieszy się poparciem i jest oceniane jako niekorzystne.

Po drugie, decyzja Rodrigo Duterte może się również wiązać z negatywnymi skutkami dla wizerunku Stanów Zjednoczonych w regionie Azji i Pacyfiku. Zarządzanie sojuszami zawsze było dużym wyzwaniem dla Waszyngtonu, aczkolwiek wycofanie się Filipin z VFA byłoby jednym z największych ciosów od czasu zakończenia Zimnej Wojny. Tym bardziej, że Stany Zjednoczone są obecnie mocno zaangażowane w rywalizację geopolityczną ze swoimi głównymi rywalami, a mianowicie Rosją i Chinami. Zachwianie amerykańskiej pozycji w regionie może uruchomić ciąg przyczynowo skutkowy, który z jednej strony zachęci takie państwa jak Chiny do zwiększenia swojej asertywności, a z drugiej skłoni inne mniejsze państwa do rewizji swoich zobowiązań sojuszniczych.

Na chwilę obecną trudno sformułować wiarygodną prognozę przyszłości relacji Filipiny-Stany Zjednoczone, ponieważ przez kolejnych sześć miesięcy obie strony mogą dojść do porozumienia, które zakończy się podpisaniem innego rodzaju umowy. Bez względu na wynik negocjacji, traktat o wzajemnej obronie z 1951 roku nadal będzie obowiązywał. Pozostaje tylko pytanie jaka będzie jego efektywność, biorąc pod uwagę rosnące wpływy Chin i Rosji.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

**RAPORTY
OPINIE
DORADZTWO**

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

